

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-10-18

Utbildningskontoret

Utbildningsnämnden

Enhörna kommunaldelsnämnd

Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnd

Järna kommunaldelsnämnd

Vårdinge-Mölbo kommunaldelsnämnd

Lokalförsörjningsbehov - skola förskola 2018-2022

Dnr: UN 17/077

Sammanfattning av ärendet

Utbildningskontoret har sedan 2012 årligen upprättat en redovisning av lokalbehov för skola och förskola. Årets rapport, Lokalförsörjningsbehov 2018-2022 redovisar behov av förskoleplatser och grundskoleplatser per geografiskt område. Lokalförsörjningsbehov skola förskola 2018-2022 blir ett dokument i arbetet med att identifiera kommunens investeringsbehov gällande skola och förskola. Respektive investeringsbehov, dess innehåll och belopp, redovisas och beslutas separat i samband med kommunens mål- och budgetprocess.

Nämnden föreslås godkänna "Lokalförsörjningsbehov - skola förskola 2018-2022".

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-10-18, Lokalförsörjningsbehov - skola förskola 2018-2022

Lokalförsörjningsbehov skola förskola 2018-2022 daterad 2017-10-18

Befolkningsprognos 2017-2026

<https://www.sodertalje.se/contentassets/bc67fc5e24ad46da9d844431a66039a0/rapport-befolkningsprognos-2017-2026.pdf>

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Behovet att öka antalet platser inom både förskola och grundskola innebär ekonomiska konsekvenser. Investeringsbelopp hanteras och beslutas separat i samband med kommunens mål- och budgetprocess.

Förvaltningens förslag till nämnden:

Nämnden antar den del av rapport Lokalförsörjningsbehov 2018-2020 som ansvarsmässigt berör dem.

Monica Sonde

Utbildningsdirektör

Handläggare: Lille-Vie Eklind
Lokalstrateg skola förskola
utbildningskontoret
Telefon (direkt): 08-5230 2601
E-post: lille-vie.eklind@sodertalje.se

Handläggare: Jukka Reuterswärd
Arbetsmiljö lokaler och säkerhet
utbildningskontoret
Telefon (direkt): 08-5230 2278
E-post: jukka.reutersward@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten

Kommunstyrelsens kontor/Ekonomistrateg

Samhällsbyggnadskontoret

TelgeFastigheter AB

Utbildningskontoret/Lokalstrateg skola förskola

Lokalförsörjningsbehov

- skola förskola 2018-2022

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
	Bakgrund	3
	Utförande	3
	Förutsättningar och antaganden.....	3
	Avgränsningar, innehåll i kapacitet.....	3
	Befolkningsprognos för 2017-2026	4
	Ekonomiska konsekvenser	4
	Sammanfattning av utfall	4
2.	Förskola.....	6
	NO (område nordost) norr om Mäljarbron och Stockholmsvägen samt öster om kanalen	6
	SO (område sydost) söder om Mäljarbron och Stockholmsvägen samt öster om kanalen	6
	NV (område nordväst) norr om Mäljarbron, Turingegatan och Holmfastvägen samt väster om kanalen	7
	SV (område sydväst) söder om Mäljarbron, Turingegatan och Holmfastvägen samt väster om kanalen	7
	Kommundelarna Enhörna, Järna, Vårdinge-Mölnbo och Hölö-Mörkö	9
3.	Grundskola	10
	NO (område nordost) norr om Mäljarbron och Stockholmsvägen samt öster om kanalen ...	10
	SO (område sydost) söder om Mäljarbron och Stockholmsvägen samt öster om kanalen ...	10
	NV (område sydväst) norr om Mäljarbron, Turingegatan och Holmfastvägen samt väster om kanalen	11
	SV (område sydväst) söder om Mäljarbron, Turingegatan och Holmfastvägen samt väster om kanalen	11
	Kommundelarna Enhörna, Järna, Vårdinge-Mölnbo och Hölö-Mörkö	12
4.	Gymnasieskola	13

1. Inledning

Bakgrund

Utbildningskontoret upprättar årligen, sedan 2012, en sammanställning över prognosticerat lokalförsörjningsbehov. Syftet med ”Lokalförsörjningsbehov skola förskola” är att möjliggöra planering av lämpliga åtgärder i såväl detaljplanssammanhang som planering av användning av befintliga byggander inom TelgeFastigheter ABs bestånd. Exempel på lämplig åtgärd kan vara planera nybyggnation av grundskola eller nedläggning av förskola.

Utförande

Rapporten ”Lokalförsörjningsbehov skola förskola” är baserad på aktuell befolkningsprognos. Med hjälp av prognosticerade värden från befolkningsprognosen beräknas framtida platsbehov till Södertälje kommuns olika geografiska områden. Kommunens verksamhetslokaler, deras kapacitet, jämförs med förväntad förändring av befolkningen. Även benägenhet att välja andra förskolor och skolor än de geografiskt närmaste räknas in genom att utgå från föräldrarnas val året innan. Även kommunens servicegrad har räknats in, också den baserad på året innan. Enbart investeringar beslutade i Mål och budget med ett produktionsstartbeslut ingår i beräkningarna. För nytilkomna privata verksamheter där det saknas referensvärde från tidigare år att utgå ifrån har vid antaganden gjorts utifrån information från respektive verksamhet.

Samtliga förskolor och grundskolor har grupperats i geografiska närliggande områden för att tydliggöra behov av platser i ett större perspektiv än enbart jämfört med en förskola eller en grundskola.

Lokalförsörjningsbehov skola förskola ska efter upprättande godkännas av utbildningsnämnden och samtliga kommundelsnämnder innan det kan användas i framtida planering av lokalförsörjningsbehovet.

Förutsättningar och antaganden

- Befolkningsprognos 2017-2026 beslutad i kommunstyrelsen.
- Benägenhet att välja andra förskolor och skolor än de geografiskt närmaste.
- Planerade lokalinvesteringar i Mål och budget med produktionsstartbeslut i kommunstyrelsen finns med i kapacitetberäkningen.
- Förskolor och skolor väljs på samma sätt som i år av föräldrar även de kommande fem åren.
- Servicegrad i förskolan är i samma omfattning som för närvarande. Med servicegrad avses hur många av totalt boende i åldersgruppen som har en förskoleplacering. I genomsnitt har Södertälje kommun en servicegrad på 90 procent.

Avgränsningar, innehåll i kapacitet

- Befintliga lokaler där verksamhet bedrivs inkluderas i kapacitet.
- Tillfälliga lösningar i form av paviljonger där verksamhet bedrivs inkluderas i kapacitet.
- Investeringar med produktionsstartbeslut inkluderas i kapacitet.
- Inom kapacitet ingår inte planerade åtgärder eller projekt som finns med i Mål och budgets bilaga ”Lokalinvesteringar”.

Befolkningsprognos för 2017-2026

Det är framförallt gruppen grundskolebarn 6-15 år som kommer att bli större. Antalet ungdomar i gymnasieålder, vilken varit vikande på grund av variation i barnafödandet, kommer att öka svagt under prognosperioden.

Ekonomiska konsekvenser

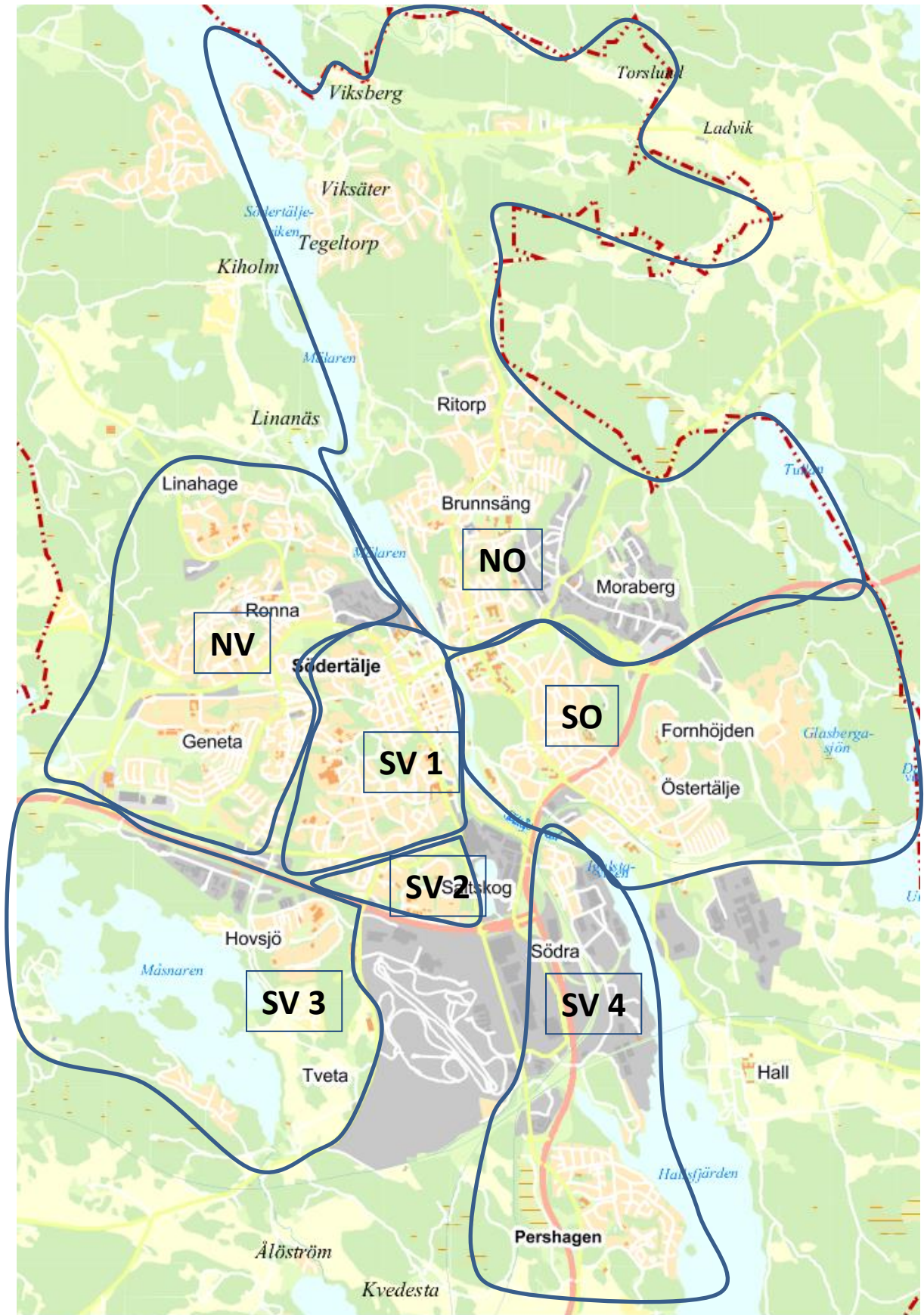
Investeringsbelopp för ny-, om- och tillbyggnadsprojekt äskas, redovisas och beslutas separat i samband med kommunens mål- och budgetprocess. Lokalförsörjningsbehov skola förskola utgör tillsammans med kompletterande underlag och utredningar från utbildningskontoret, samhällsbyggnadskontoret och TelgeFastigheter AB grunden för det investeringsbehov samt investeringsbelopp som beslutas vid kommunens årliga uppdatering av Mål och budget.

Sammanfattning av utfall

Tabellerna nedan visar differens mellan kapacitet och behov för Södertälje kommun uppdelad i geografiska områden.

Förskola	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
NO	-34	-96	-127	-149	-127	-109	-87	-56	-29
SO	77	69	42	14	-171	-232	-228	-228	-227
NV	198	224	222	238	218	195	176	135	89
SV 1	96	17	22	-4	-32	-56	-74	-79	-78
SV 2	10	15	10	15	35	40	40	30	20
SV 3	52	92	92	109	114	118	118	127	132
SV 4	-4	-3	-12	-3	-7	3	-2	-6	-15
Kommundelar	178	213	209	172	93	65	65	79	112
Summa exklusive kommundelar	395	318	249	220	30	-41	-57	-77	-108

Grundskola	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
NO	159	99	24	-36	-96	-136	-191	-216	-231
SO	212	171	101	36	-14	-64	-124	-174	-209
NV	165	230	335	360	420	480	540	550	600
SV 1	121	51	-39	-94	-124	-174	-209	-249	-274
SV 2	21	26	46	51	56	61	56	51	56
SV 3	106	91	111	96	106	106	131	141	146
SV 4	14	9	4	14	14	-11	9	-1	-6
Kommundelar	131	211	286	321	316	336	361	336	366
Summa exklusive kommundelar	798	677	582	427	362	262	212	102	82

2. Förskola

NO (område nordost) norr om Mäljarbron och Stockholmsvägen samt öster om kanalen

Område nordost är ett geografiskt område där det finns behov av nya förskoleplatser även efter det att Viksbergs förskola har startat sin verksamhet.

Brunnsäng (här ingår Viksberg)

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	600	600	600	600	600
Prognos behov	600	640	662	685	667
Differens	0	-40	-62	-85	-67

Grusåsen

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	80	80	80	80	80
Prognos behov	114	136	145	145	140
Differens	-34	-56	-65	-65	-60

SO (område sydost) söder om Mäljarbron och Stockholmsvägen samt öster om kanalen

Område sydost är ett geografiskt område där det finns behov av nya förskoleplatser.

I Rosenlund finns en tillfällig lösning med bygglov som inte går att förlänga längre än till 2021. Därför är kapaciteten minskad mellan år 2021 och 2022 med 120 platser.

Glasbergaområdet har vuxit i snabb takt de senaste åren. Snart upprättad tillfällig lösning (Glasberga förskolas paviljong) behöver ersättas av permanent lösning.

Rosenlund

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	238	238	238	238	118
Prognos behov	213	208	208	228	228
Differens	25	30	30	10	-110

Östertälje (här ingår Glasberga)

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	561	561	561	561	561
Prognos behov	509	522	549	557	562
Differens	52	39	12	4	-1

NV (område nordväst) norr om Mäljarbron, Turingegatan och Holmfastvägen samt väster om kanalen

Område nordväst är ett geografiskt område där antalet förskoleplatser överstiger prognosticerat behov. I det här området pågår en översyn gällande ändamålsenliga lokaler och dess byggtkniska status.

Lina

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	270	270	270	270	270
Prognos behov	222	232	252	262	267
Differens	48	38	18	8	3

Ronna

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	536	536	536	536	536
Prognos behov	445	436	436	414	427
Differens	91	100	100	122	109

Geneta

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	248	248	248	248	248
Prognos behov	189	162	144	140	142
Differens	59	86	104	108	106

SV (område sydväst) söder om Mäljarbron, Turingegatan och Holmfastvägen samt väster om kanalen

Område sydväst, är ett stort geografiskt område. Här har några delområden studerats. Centrala Södertälje har behov av förskoleplatser. I övrigt har område sydväst en kapacitet som möter prognosticerat behov eller har mer kapacitet än prognosticerat behov.

Område sydväst, del 1

Blombacka

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	385	385	385	385	385
Prognos behov	301	292	275	270	279
Differens	84	93	110	115	106

Centrum

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	320	320	320	320	320
Prognos behov	331	376	411	446	461
Differens	-11	-56	-91	-126	-141

Mariekäll/Västergård

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	408	408	408	408	408
Prognos behov	405	427	405	401	405
Differens	3	-19	3	7	3

*Område sydväst, del 2***Saltskog**

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	305	305	305	305	305
Prognos behov	295	290	295	290	270
Differens	10	15	10	15	35

*Område sydväst, del 3***Hovsjö/Tveta**

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	290	290	290	290	290
Prognos behov	238	198	198	181	176
Differens	52	92	92	109	114

*Område sydväst, del 4***Södra**

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	60	60	60	60	60
Prognos behov	66	66	66	66	61
Differens	-6	-6	-6	-6	-1

Pershagen

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	140	140	140	140	140
Prognos behov	128	137	146	137	146
Differens	12	3	-6	3	-6

Kommundelarna Enhörna, Järna, Vårdinge-Mölnbo och Hölö-Mörkö

Samtliga kommunelar har förskoleplatser som överstiger prognosticerat behov de närmaste åren. Dock har Enhörna en tillfällig lösning som behöver ersättas av permanent sådan.

Enhörna

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	200	200	200	200	200
Prognos behov	166	161	170	184	207
Differens	34	39	30	16	-7

Järna

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	426	426	426	426	426
Prognos behov	357	371	361	376	404
Differens	69	55	65	50	22

Vårdinge-Mölnbo

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	120	120	120	120	120
Prognos behov	74	66	74	74	87
Differens	46	54	46	46	33

Hölö Mörkö

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	225	225	225	225	225
Prognos behov	161	161	156	166	180
Differens	64	64	69	59	45

3. Grundskola

NO (område nordost) norr om Mäljarbron och Stockholmsvägen samt öster om kanalen

Område nordost har en kapacitet som möter prognosticerat behov år 2018, 2019 och 2020.

Utfall av nyetablerad friskola med start HT17 kan påverka prognosticerat behov för år 2018 och framåt. Bedömning är gjord med utfall från årets val av skola.

Brunnsängskolan och Viksbergskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	1 170	1 170	1 170	1 170	1 170
Prognos behov	1 038	1 092	1 167	1 237	1 317
Differens	132	78	3	-67	-147

SO (område sydost) söder om Mäljarbron och Stockholmsvägen samt öster om kanalen

Område sydost har mer kapacitet än prognosticerat behov år 2018, 2019 och 2020. Från 2021 och framåt är utfall nära kapacitet. Nyetablerad friskola i område NO med start HT17 kan påverka prognosticerat behov för år 2018 och framåt.

Rosenborgsenheten

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	820	820	820	820	820
Prognos behov	685	692	712	717	712
Differens	135	128	108	103	108

Fornbackaskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	350	350	350	350	350
Prognos behov	323	329	329	319	299
Differens	27	21	21	31	51

Igelsta grundskola

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	600	600	600	600	600
Prognos behov	523	557	607	667	722
Differens	77	43	-7	-67	-122

NV (område sydväst) norr om Mäljarbron, Turingegatan och Holmfastvägen samt väster om kanalen

Område nordväst har mer kapacitet än prognosticerat behov.

Lina grundskola

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	500	500	500	500	500
Prognos behov	350	345	330	370	365
Differens	150	155	170	130	135

Ronnaskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	750	750	750	750	750
Prognos behov	678	638	578	548	523
Differens	72	112	172	202	227

Wasaskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	600	600	600	600	600
Prognos behov	657	637	607	572	542
Differens	-57	-37	-7	28	58

SV (område sydväst) söder om Mäljarbron, Turingegatan och Holmfastvägen samt väster om kanalen

Område sydväst är ett stort geografiskt område. Om hela området studeras ihop finns mer kapacitet än prognosticerat behov. För Oxbacksskolan finns en temporär lösning för årskurs 7-9 (i f.d. Mariekällskolan) och tillfälliga paviljonger på skolgården till skola F-6. Dessa räknas med i kapacitet för skolan. Byggprojektet Soldalaskolans tillbyggnad är i sitt slutskede. Planerad inflytt är VT18. Fram till dess finns tillfällig lösning för årskurs 7-9 i lokaler i Torekällgymnasiet. För förskoleklass finns paviljong på skolgård.

Oxbacksskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	620	620	620	620	620
Prognos behov	616	681	761	831	851
Differens	4	-61	-141	-211	-231

Blombackaskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	780	780	780	780	780
Prognos behov	666	686	711	701	726
Differens	114	94	69	79	54

Soldalaskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	600	600	600	600	600
Prognos behov	597	582	567	562	547
Differens	3	18	33	38	53

Stålhamraskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	350	350	350	350	350
Prognos behov	329	324	304	299	294
Differens	21	26	46	51	56

Hovsjöskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	650	650	650	650	650
Prognos behov	544	559	539	554	544
Differens	106	91	111	96	106

Pershagenskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	500	500	500	500	500
Prognos behov	486	491	496	486	486
Differens	14	9	4	14	14

Kommundelarna Enhörna, Järna, Vårdinge-Mölnbo och Hölö-Mörkö

Samtliga kommunalar har ett överskott av grundskoleplatser jämfört med prognosticerat behov. En översyn av lokaleffektivitet samt möjlighet att använda delar av skolbyggnaden till annan verksamhet kan utföras i de fall överskottet är stort.

Vallaskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	290	290	290	290	290
Prognos behov	275	280	255	270	270
Differens	15	10	35	20	20

Järna grundskolor

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	940	940	940	940	940
Prognos behov	921	866	851	816	816
Differens	19	74	89	124	124

Mölnboskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	225	225	225	225	225
Prognos behov	175	165	160	155	155
Differens	50	60	65	70	70

Hölöskolan

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapacitet	500	500	500	500	500
Prognos behov	453	433	403	393	398
Differens	47	67	97	107	102

4. Gymnasieskola

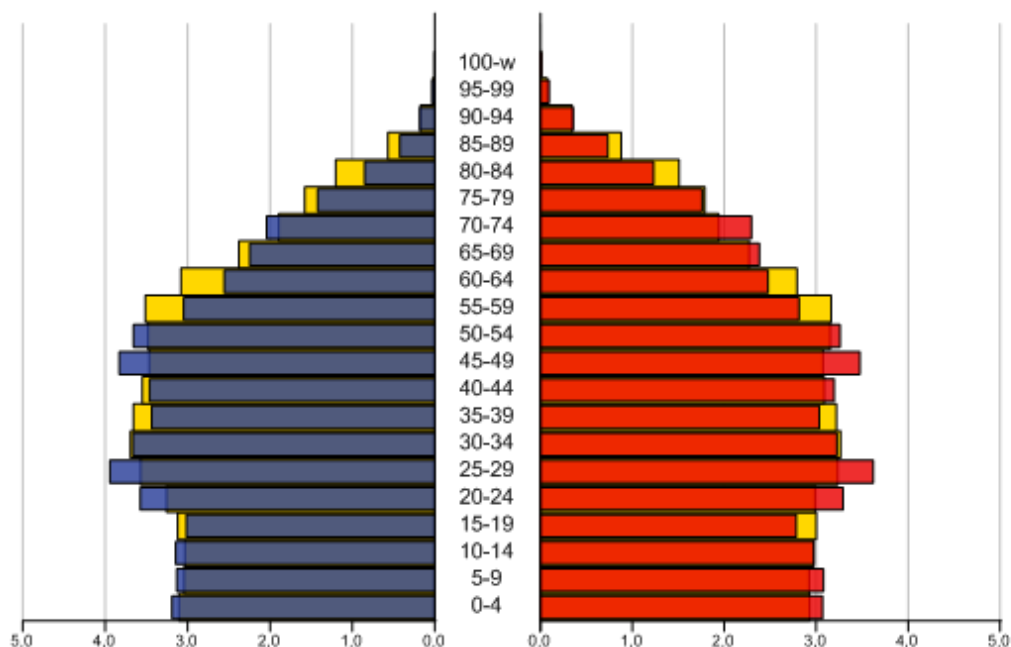
Täljegymnasiet, Foucaultgymnasiet samt Morabergs studiecentrum har lokalytor som är väl anpassade till sin verksamhet. Inom adress Västergatan 2 finns det flera verksamheter; Wendela Hebbegymnasiet som använder sina lokaler tillsammans med Kulturskolan, Torekällgymnasiet, Vattentornets förskola samt ett gemensamt storkök och dess matsal.

Torekällgymnasiet delar fram till årsskiftet 2017/2018 sina lokaler med tillfällig grundskoleverksamhet i form av Soldalaskolan högstadium Soldalaskolans utbyggnad medför att grundskolan inte kommer att behöva ha sin verksamhet i lokalerna från och med VT18.

Vuxenutbildningens lokaler ingår inom utbildningskontorets organisation sedan september 2017. Det pågår en kontinuerlig översyn av gymnasiets programutbud. Allt detta kan komma att påverka lokalbehovet på Västergatan 2 framöver.

Åldersstrukturen år 2016 jämfört
med den prognostiserade åldersstrukturen år 2026

Rapport | 2017-05-04

Dnr: KS 17/121

Befolkningsprognos Södertälje kommun 2017-2026

Magnus Lundin

Statistiker

Enheten för utredning och hållbarhet

Telefon (direkt): 08-523 030 92

E-post: magnus.lundin@sodertalje.se

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Metod och antaganden.....	4
2.1. Startbefolkning.....	4
2.2. Fruktsamhet och dödsrisker	4
2.3. In- och utflyttning	6
2.4. Framtida bostadsbyggande.....	7
2.5. Delområdesprognoser	7
2.6. Prognosfel och prognososäkerhet	8
2.7. Resultat av föregående års prognos.....	8
3. Södertälje kommuns prognostiserade befolkning 2017-2026	9
3.1. Södertälje kommuns totalbefolkning 2017-2026	9
3.2. Barn och ungdomar i Södertälje kommun	10
3.3. Den äldre befolkningen i Södertälje kommun	11
3.4. Försörjningskvoten.....	12
4. Befolkningsprognos för kommundelarna 2017-2026.....	13
4.1. Befolkningen i kommundelarna 2017-2026.....	13
4.2. Jämförelse med föregående års prognos på kommunnivå	14
4.3. Jämförelse med SCB:s riksprognos	14
5. Sammanfattning.....	16

Bilagor

Bilaga 1: Prognostabeller för kommunen totalt, kommundelarna samt nyko 3

Bilaga 2: Bostadsantaganden med beräknat färdigställande, 2016-2025

Bilaga 3: Scenario 2017-2036

1. Inledning

Befolkningsprognosen för perioden 2017-2026 har utarbetats av Magnus Lundin vid kommunstyrelsens kontor.

Sedan flera år tillbaka har Södertälje kommun haft en positiv befolkningsutveckling. Under år 2016 ökade Södertälje kommun sin befolkning med 1 429 personer eller 1,5 procent jämfört med året innan. Folkmängden ökade i Södertälje tätort samt i samtliga kommundelar. Den före detta kommundelen Östertälje samt Järna kommundel är de delområden som ökade sin befolkning mest under 2015 med 972 respektive 183 personer sett till faktiska siffror. Vid en jämförelse med den procentuella förändringen mellan 2016 och 2015 ökade Östertälje mest bland de gamla kommundelarna med 4,0 procent medan Järna ökade mest bland kommundelarna med 2,0 procent.

År 2016 hade Södertälje ett positivt flyttnetto, d.v.s. fler personer flyttade in till kommunen än som flyttade ut, vilket uppgick till 1 037 personer vilket var 541 personer fler jämfört med flyttnettot 2015. Flyttnettot gentemot utlandet uppgick till 1 500 personer medan flyttnettot gentemot kommuner i övriga riket var negativt med -463 personer.

Kommunens befolkningsprognos utgör ett underlag för bl.a. Mål och Budget men är givetvis även användbar i andra sammanhang och utgör ett viktigt instrument för kommunens samhälls- respektive verksamhetsplanering. Rapporten kommer att inledas med en redogörelse för de bakgrundsfaktorer och antaganden som prognosen bygger på och därefter analyseras de resultat som räknats fram. Avslutningsvis redovisas tabeller över resultatet på totalnivå samt för kommunens olika delområden. De åldersklasser som redovisas är de som visat sig vara mest efterfrågade av såväl politiker som tjänstemän. Det är viktigt att betona att tabellerna redovisar en prognos givet de faktorer som var kända då den beräknades i april/maj 2017. För att ytterligare förtydliga detta är samtliga värden avrundade till närmsta femtal.

Rapporten samt dess tabeller finns tillgängliga på Södertälje kommuns externa webbplats. Frågor rörande befolkningsprognosen besvaras av Magnus Lundin vid enheten för utredning och hållbarhet, kommunstyrelsens kontor magnus.lundin@sodertalje.se tfn 08-5230 3092.

Trevlig läsning!

2. Metod och antaganden

Befolkningsprognosen beräknas utifrån antaganden om befolkningens förändringsfaktorer: fruktsamhet, dödsrisker, in- och utflyttning samt framtida bostadsbyggande. För att minimera eventuella extremvärden enskilda år används genomsnittliga värden för en treårsperiod vad gäller in- och utflyttningen. I årets prognos har genomsnittliga värden för dödsrisker och fruktsamhet för treårsperioden 2014-2016 använts. En bedömning av det framtida bostadsbyggandet görs tillsammans med enheterna projekt- och exploatering samt plan vid samhällsbyggnadskontoret och baseras på den gällande översiktsplanen tillsammans med sammanställningen över kommunens pågående bostadsprojekt (såväl detaljplaner som exploateringsprojekt och beviljande bygglov). Dessa olika faktorer vägs sedan samman och med utgångspunkt från befolkningen per den 31 december 2016 beräknas befolkningsprognosen. Här redovisas kortfattat samtliga bakgrundsfaktorer.

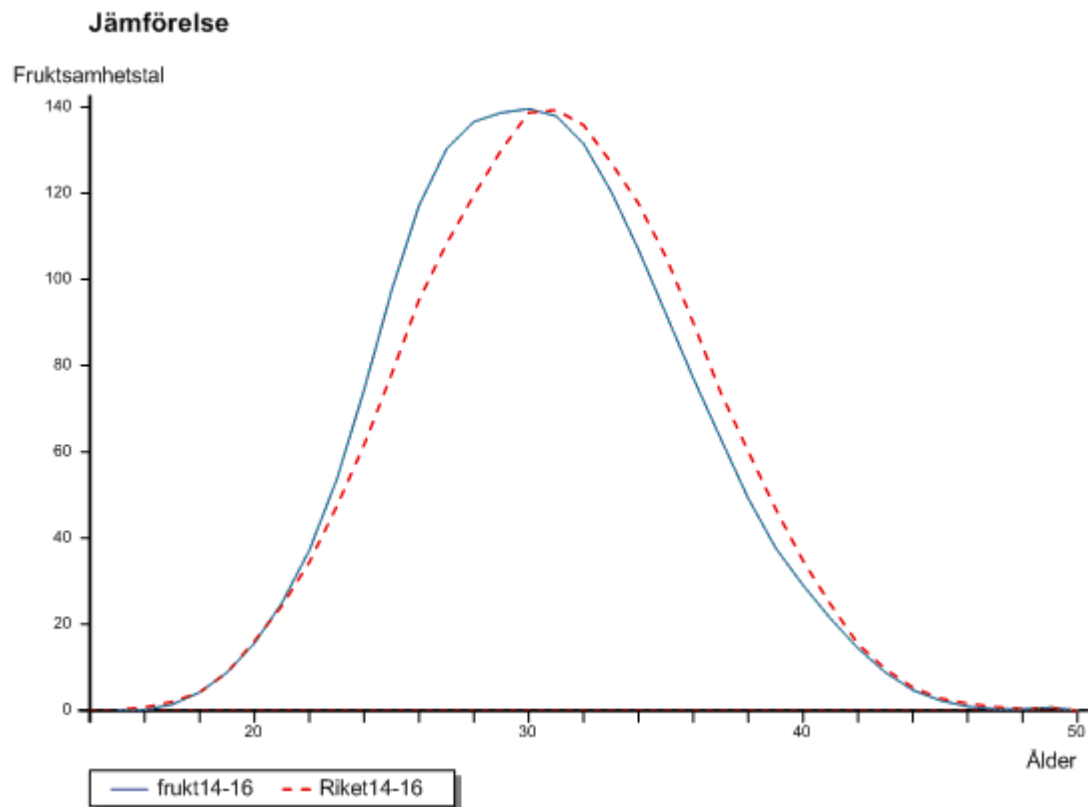
2.1. Startbefolkning

Den 31 december 2016 bodde 94 631 personer i Södertälje kommun. Könsfördelningen var ojämn med en övervikt män, 48 106 män respektive 46 525 kvinnor. Detta utgör sålunda startbefolkningen i prognosen och den är indelad i ettårsklasser samt är könsfördelad. Geografiskt är befolkningen indelad på nyckelkodsområdesnivå 3 (NYKO-nivå 3).

2.2. Fruktsamhet och dödsrisker

Fruktsamheten beräknas utifrån åldersspecifika fruktsamhetstal (antal födda barn per kvinna i en viss ålder) och utgår från ett genomsnitt för en treårsperiod (2014-2016) för Södertälje kommun och följer sedan SCB:s riksprognos. Fruktsamheten låg en procent högre i Södertälje kommun åren 2014-2016 jämfört med riksgenomsnittet.

Figur 1: Jämförelse mellan fruktsamhetstalen i Södertälje kommun och riket 2014-2016. Barn per 1 000 kvinnor

Antalet döda beräknas med hjälp av dödsrisker enligt SCB:s riksprognos. Med hjälp av index kan det beräknade antalet döda justeras uppåt eller nedåt efter lokala variationer. I årets prognos har dödligheten för kvinnor lagts på sju procent över rikets nivå för kvinnor respektive sex procent för män. Detta motsvarar genomsnittet för dödligheten för män och kvinnor under den senaste treårsperioden för Södertälje kommun.

I föregående års prognos användes utjämnade femåriga dödsrisker då uppgifter över längre tid anses vara mindre känsliga för slumpmässiga variationer. Det faktiska utfallet jämfört med det prognostiserade har emellertid visat mindre precision varför utjämnade treåriga dödsrisker åter använts i årets prognos.

2.3. In- och utflyttning

För uppskattningen av inflyttningen till kommunen under det första prognosåret används ett genomsnitt av de föregående årens inrikes inflyttning med en uppskattning av invandringen utifrån SCB:s riksprognos. För de efterföljande prognosåren används en regressionsmodell där den inrikes inflyttningen är en funktion av nybyggnationen, utflyttningen samt antalet födda och döda.

Södertälje kommun har två typer av flyttrörelser att ta hänsyn till: Dels den mer traditionella som bl.a. genereras av att nya bostäder byggs dels inflyttningen från utlandet. För vissa år har det varit svårt att se något direkt samband mellan bostadsbyggande och ökad inflyttning till kommunen totalt. Sambandet blir dock mer tydligt när kommundelarna studeras. Då flera omfattande projekt kommer att pågå under prognosperioden är det troligt att sambandet mellan färdigställda bostäder och inflyttning kommer att bli tydligare.

Vad gäller inflyttningen från utlandet är det en mycket svår faktor att bedöma. Tillgången till bostäder, arbete eller utbildning har haft mindre betydelse för inflyttningen från utlandet utan det är snarare närhet till släkt, vänner och kyrka som avgör var man vill bosätta sig.

Under åren 2003-2005 minskade inflyttningen från utlandet men kommunen hade ändå en relativt stor grupp asylsökande och flyktingar. För år 2006 hade Södertälje kommun en ökad inflyttning från utlandet. Dessa personer bosatte sig främst i områdena Västertälje, Östertälje och Tveta. År 2007 ökade ytterligare inflyttningen från utlandet då situationen i Irak föranledde en asylinvandring till Sverige och Södertälje medan utflyttningen till utlandet minskade. Under perioden 2008-2010 minskade inflyttningen från utlandet. Från 2011 gav den osäkra situationen i Syrien upphov till en omfattande asylinvandring vilket fortsatte under perioden 2012-2015.

Södertälje kommun påverkades inte i någon större utsträckning av den ökade flyktingströmmen under sommaren och hösten 2015. Invandringen låg emellertid kvar på en hög nivå men har sjunkit under 2016 och 2017. Under prognosperioden 2017-2026 antas invandringen antas ligga på en lägre nivå jämfört med den föregående tioårsperioden.

De för Södertälje anpassade antagandena om invandringen baseras på Migrationsverkets verksamhets- och kostnadsprognos och på SCB:s riksprognos. Flyktinginvandringen är en de svåraste variablerna att prognostisera och kan få en stor inverkan på det slutliga utfallet.

När det gäller boendet så har de flesta flyktinginvandrarna sitt boende i storstadsstadsdelarna Hovsjö, Ronna, Geneta och Fornhöjden och många av dessa är inneboende, dvs. de saknar antingen egna förstahandskontrakt eller godkända andrahandskontrakt.

2.4. Framtida bostadsbyggande

En viktig faktor som läggs in i befolkningsprognosen är det framtida bostadsbyggandet. Tillskott på bostäder får olika stor betydelse för befolkningsutvecklingen beroende på hur stor befolkning området har. Sambandet mellan nya bostäder och nya invånare är starkare i kommundelarna och svagare i Södertälje tätort. Samtidigt är det viktigt att göra en avvägning av hur många nya invånare nyproduktionen genererar. Där är kommundelarna också känsligare eftersom även ett fåtal nyinflyttade stora familjer kan ge ett stort genomslag i kommunens verksamheter.

Något att ta i beaktande är att även befintlig byggnation kan generera inflyttning genom ökad boendetäthet. Vidare uppstår utglesning av det befintliga beståndet då flyttkedjor uppstår vid nybyggnation vilket får till följd att lägenheter frigörs.

Befolkningsutvecklingen i olika delområden påverkas av det befintliga fastighetsbeståndets karaktär och av nyproduktionen av bostäder. I områden med nybyggnation görs antaganden om inflyttarnas antal och åldersfördelning beroende på bostädernas karaktär. Vilket nämndes tidigare utarbetas antagandena kring det framtida bostadsbyggandet med projekt- och exploateringsenheten och planenheten vid samhällsbyggnadskontoret.

Den befolkningsutveckling, och då främst på kommundels- och prognosområdesnivå, som antagits i prognosen förutsätter att den byggnation som redovisas i rapporten genomförs. Osäkerhet inom byggbranschen och konjunkturförändringar medför dock svårigheter att förutse vilka projekt som verkligen kommer att påbörjas och i vilken takt utbyggnaden kommer att ske. Det planerade bostadsbyggandet i Södertälje kommun är angivet med beräknat inflyttningsår.

År 2016 skapade kommunfullmäktige ett mål om att bygga 20 000 bostäder inom 20 år. Separat från befolkningsprognosen kommer tre scenarier fram till 2036 att presenteras. Det rör sig om enklare framskrivningar och inte prognoser och dessa kommer endast att presenteras på kommunnivå.

2.5. Delområdesprognoser

Södertälje kommun är indelat i 66 nyckelkodsområden (NYKO) på nivå 3. Vart och ett av de områdena klassificeras utifrån bebyggelsestruktur till s.k. typkodsområden (TYKO). Typkoden bestäms utifrån hustyp (små- eller flerbostadshus), ägandeform (hyres-, bostads- eller äganderätt), byggnationens ålder, en nivåfaktor vilken bestäms av taxeringsvärdet samt folkmängden inom respektive hustyp/ägandeform. In- och utflyttningen ser olika ut mellan olika TYKO-klasser. Tidigare har Södertälje kommun använt rikets flyttmönster för de olika TYKO-klasserna, men i årets prognos har specifika siffror för Södertäljes TYKO:n använts. I de fall

byggnadsbeståndet inom ett TYKO till mindre än 65 procent utgörs av en enda hus-typ/äganform har dessa vägt samman utifrån andelen av befolkningen som är bosatt inom de respektive klass. Den prognostiserade nybyggnationen inom de olika NYKO/TYKO-områdena klassas på ett liknande sätt.

Prognoserna på kommundelsnivå samt för prognosområdena beräknas sålunda till skillnad från kommunprognosen inte direkt utan beräknas utifrån typkod, utflyttningsrisker per ålder och kön beroende på typkod och nybyggnation. In- och utflyttarnas åldersfördelningar baseras på rikets siffror då Södertälje kommun är alltför litet för att kommunens åldersfördelningar ska kunna användas (framförallt på kommundelsnivå).

Delområdesprognoserna på NYKO 3-nivå har i de flesta fall aggregerats upp till prognosområden, bl.a. i syfte att minska prognosfelen och för att möta de önskemål som finns från verksamheterna kring den geografiska indelningen.

2.6. Prognosfel och prognososäkerhet

Prognosfel, skillnaden mellan prognosen och det faktiska utfallet, beror bland annat på slumpmässiga fel och felaktiga antaganden. Konjunkturen är likaledes en svår faktor att bedöma och förändringar i konjunkturen påverkar bostadsbyggandet vilket kan leda till att bostadsbyggnadsprojekt antingen fördröjs eller läggs ned vilket i sin tur påverkar folkmängden och då främst på kommundels- och prognosområdesnivå.

Osäkerheten i prognosen ökar ju längre fram i tiden prognosen sträcker sig och ju mindre prognosområdena är då mindre områden är mer känsliga för slumpmässiga variationer. Vidare är osäkerheten störst i de rörliga åldrarna dvs. när man föds, när man är mest flyttbenägen (18-34 år) och när man dör.

2.7. Resultat av föregående års prognos

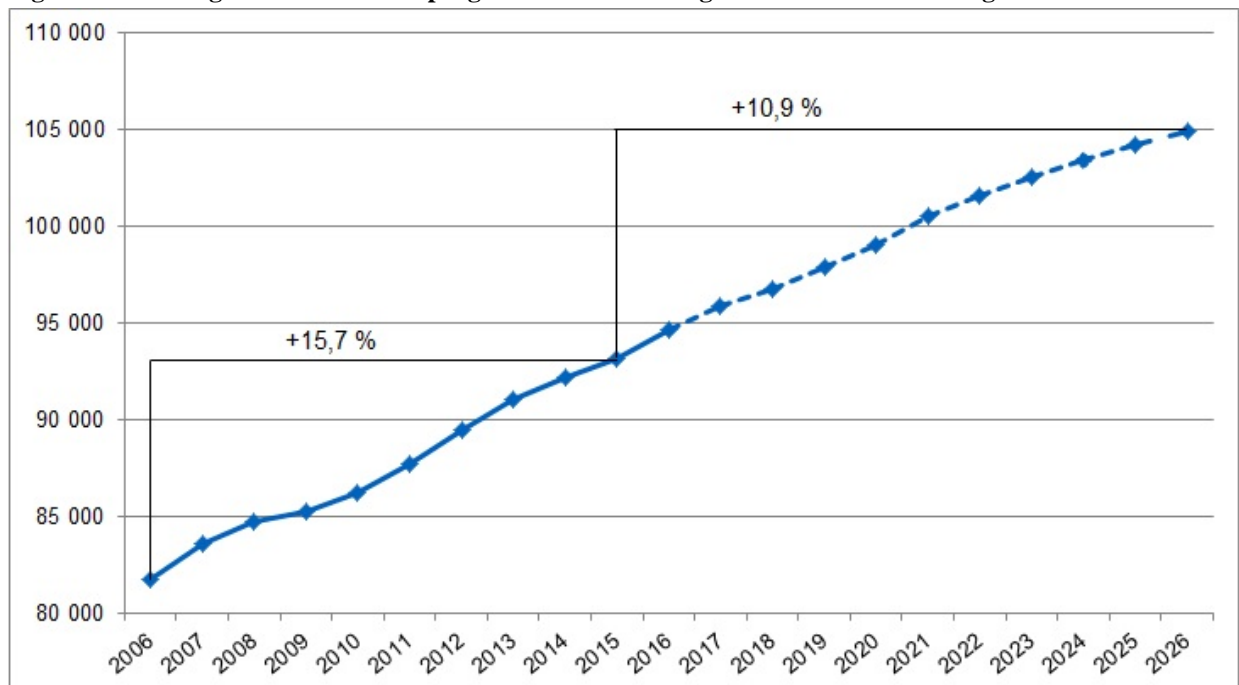
Folkmängden i Södertälje kommun förändrades i något högre takt under 2016 jämfört med de antaganden som gjordes i befolkningsprognosen för perioden 2016-2025. Folkmängden den 31 december 2015 prognostiserades uppgå till 94 365 personer jämfört med det faktiska utfallet på 94 631 personer.

3. Södertälje kommuns prognostiserade befolkning 2017-2026

3.1. Södertälje kommuns totalbefolkning 2017-2026

Likt tidigare års prognoser samt utfall av dessa visat, prognostiseras Södertälje kommuns befolkning även framgent att fortsätta öka och kommunens folkmängd förväntas uppgå till 104 910 personer vid prognosperiodens slut.

Figur 2: Folkmängd 2006-2016 samt prognostiserad folkmängd 2017-2026. Förändring i relativa tal

I likhet med befolkningsprognoserna från åren 2015 och 2016 beräknas Södertälje kommun passera 100 000 invånare år 2021.

Även om konjunkturläget har förbättrats och många nya bostäder planeras byggas såväl i kommundelarna som i de centrala delarna av Södertälje garanterar detta, vilket nämnts tidigare, inte ökad inflyttning. Det har historiskt visat sig att det framförallt är kommundelarna som har vuxit befolkningsmässigt när nya bostäder byggts medan nya bostäder i tätorten i hög utsträckning lett till utglesning i det befintliga bostadsbeståndet och genererat interna flyttkedjor. Inför 2006 års prognos togs kontakter med aktuella byggföretag och det visade sig att uppskattningsvis mellan 80-90 procent av de nya bostadsrätterna som byggdes i staden hade sålts till befintliga Södertäljebor. En statistisk genomgång av nyetablerade områden som gjordes under 2014-2015 samt under 2017 visade att denna siffra stått sig väl (mellan 15-20 procent av inflyttarna till nypro-

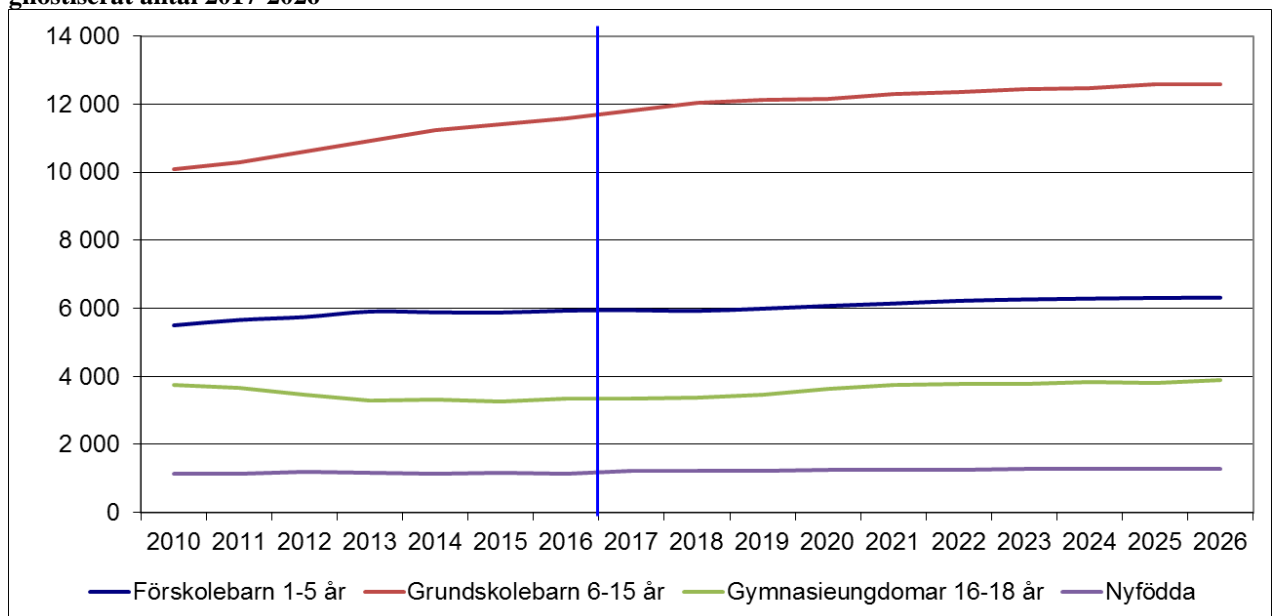
duktion kom antingen från övriga kommuner eller från utlandet). Kommunen bedriver emellertid ett aktivt detaljplanearbete och en ny översiktsplan antogs 2013. Södertälje utgör ett av regionplanens, RUF 2010, utpekade regionala stadskärnor vilket innebär att regionen ser Södertälje som en tillväxtnod för hela Stockholms län.

3.2. Barn och ungdomar i Södertälje kommun

Vilket tidigare nämnts har Södertälje kommun sedan flera år haft en högre fruktsamhet än riket i övrigt. Antalet födda barn förväntas under prognosperioden att ligga något över samma nivå som idag med ett genomsnitt på 1 245 födda barn per år. Under hela prognosperioden kommer kommunen ha ett positivt födelseöverskott på i snitt 480 barn årligen.

Av kommunens åtaganden hör förskola och skola till dem som tar en stor del av budgeten i anspråk. Därför är det intressant att se befolkningsutvecklingen i de aktuella åldersgrupperna. Diagrammet nedan visar den faktiska befolkningsutvecklingen för åren 2010-2016 samt prognosen för respektive åldersgrupp fram till år 2026.

Figur 3: Prognostiserat antal barn och ungdomar samt nyfödda i Södertälje kommun 2010-2016 samt prognostiserat antal 2017-2026

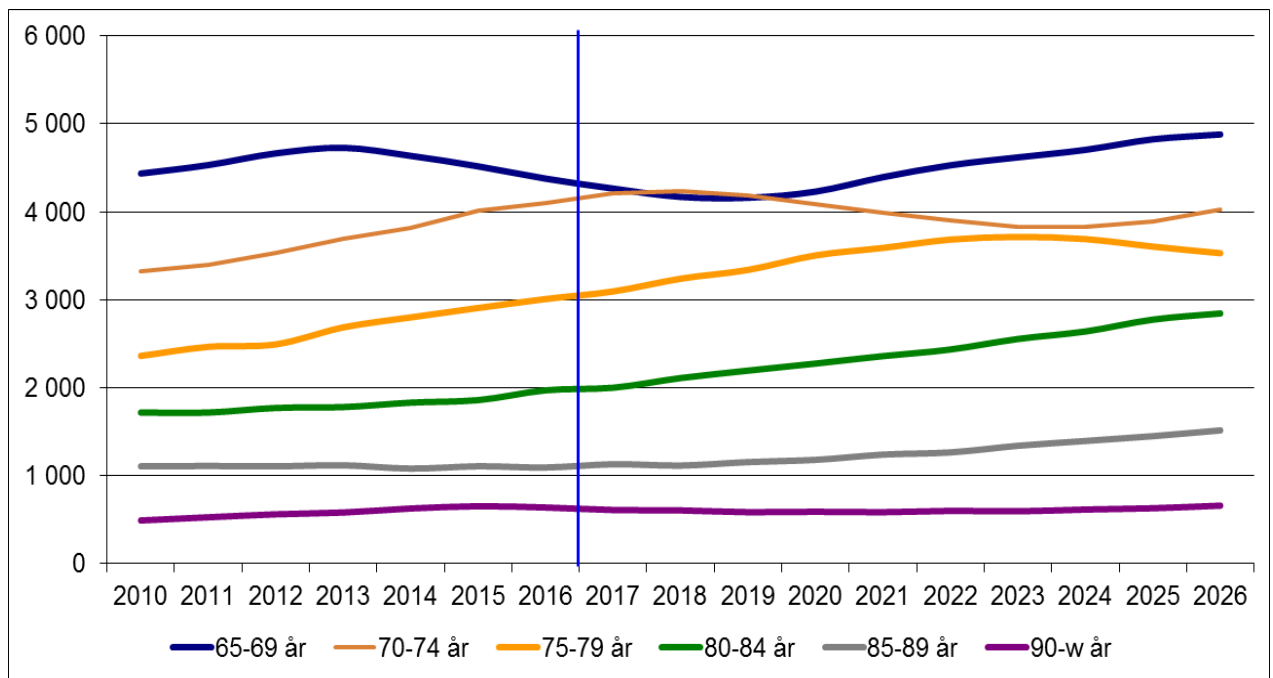
Antalet nyfödda barn kommer öka svagt under prognosperioden. Jämfört med riket har det historiskt fötts fler barn per kvinna i fruktsam ålder i Södertälje kommun vilket är en trend som antas fortsätta.

Ökningen av antalet barn i förskoleålder, dvs barn mellan 1-5 år, har planat ut och förväntas endast öka svagt under prognosperioden. Gruppen grundskolebarn, vilken är förhållandevis stor och omfattar barn i åldern 6-15 år, förväntas öka under hela prognosperioden. Antalet gymnasieungdomar i åldrarna 16-18 år, som varit sjunkande under en period på grund av naturliga variationer i barnafödandet, förväntas öka fram till 2021 för att därefter plana ut.

3.3. Den äldre befolkningen i Södertälje kommun

Likt förskola och skola hör äldreomsorg till kommunens stora ansvarsområden. Den här frågan blir mer och mer aktuell och diskuteras flitigt på såväl kommunal nivå som riksnivå. Olika grupper har olika behov och ju äldre invånarna blir desto större blir kommunens åtaganden. Nedan redovisas befolkningsutvecklingen i de grupper som oftast efterfrågas av politiker och tjänstemän.

Figur 4: Södertälje kommuns äldre befolkning, 65 år och äldre 2010-2016 samt prognostiserat antal 2017-2026

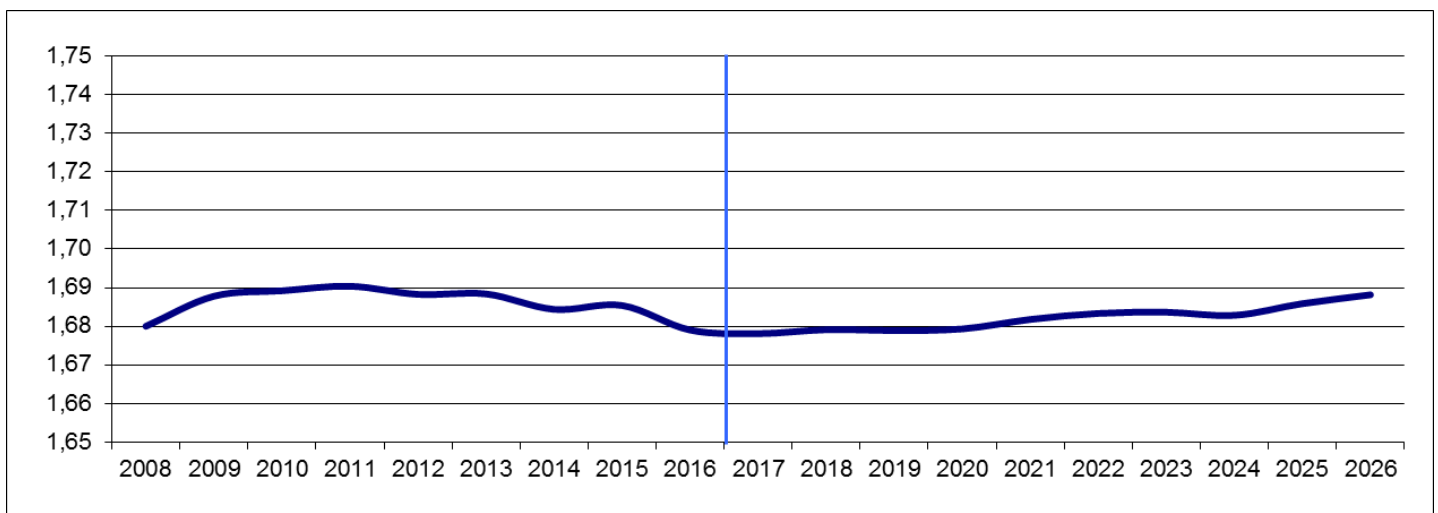
Tidigare har åldersgruppen 70-74 år redovisats tillsammans med åldersgruppen 60-69 år, men enligt önskemål särredovisas numera de båda åldersgrupperna.

3.4. Demografisk försörjningskvot

Under prognosperioden beräknas antalet personer i yrkesaktiv ålder i åldern 20-64 år att öka med 10,3 procent jämfört med det faktiska utfallet år 2016 vilket innebär att den här gruppen har en något svagare tillväxttakt jämfört med befolkningen i Södertälje kommun som väntas växa med 10,9 procent. Södertälje kommun har idag en försörjningskvot på 1,68 vilket betyder att varje person i åldern 20-64 år utöver sig själv skall försörja ytterligare 0,68 personer. Vid prognosperiodens utgång år 2026 kommer kvoten att ha ökat till 1,69. Eftersom ingen hänsyn tas till om personerna i gruppen av en eller annan anledning står utanför arbetsmarknaden är den faktiska kvoten, den s.k. ekonomiska försörjningskvoten vilken jämför andelen förvärvsarbetande med icke förvärvsarbetande, sannolikt högre.

Försörjningskvoten prognostiseras ligga på en något lägre nivå jämfört med tidigare års befolkningsprognoser.

Figur 5: Försörjningskvoten 2008-2016 samt prognostiserad försörjningskvot 2016-2025

4. Befolkningsprognos för kommundelarna 2017-2026

4.1. Befolkningen i kommundelarna 2017-2026

Totalt beräknas Södertälje kommuns befolkning att öka med drygt nio procent under prognosperioden 2017-2026 eller med cirka elva procent jämfört med det faktiska utfallet år 2016. Utifrån de förhållanden som var kända vid tidpunkten för prognosarbetet är det sannolikt att Södertälje tätort kommer att ha en högre tillväxttakt jämfört med kommundelarna under hela prognosperioden.

Under prognosperioden förväntas den största procentuella ökningen ske i Östertälje, Västertälje, samt i Enhörna och i Vårdinge-Mölnbo kommundelar medan folkmängden i Tveta och Hölö-Mörkö kommundel kommer få en svagare befolkningsutveckling. Nedan redovisas en tabell över den procentuella förändringen för mitten och slutet av prognosperioden i respektive kommundel.

Figur 6: Procentuell förändring i kommunens delområden 2021 och 2026 jämfört med utfallet 2016 (avrundat till närmaste heltal)

Delområde	2021	2026
Östertälje	11	16
Västertälje	7	14
Tveta	1	4
Södertälje tätort totalt	7	12
Järna	5	7
Hölö-Mörkö	2	5
Vårdinge-Mölnbo	4	8
Enhörna	2	9
Kommundelarna totalt	4	7
Södertälje kommun totalt	6	11

Ovanstående befolkningsutveckling har flera förklaringar: Huvuddelen av de planerade bostäderna i kommunen kommer att lokaliseras i Södertälje tätort, vilket har betydelse för befolkningsutvecklingen. Även åldersstrukturen och flyttningsmönstren i kommundelarna samt att det sker en omflyttning inom kommunen är faktorer som påverkar.

Befolkningsökningen i Södertälje tätort kan vidare förklaras av förtätning av befintliga områden, större bostadsbyggnadsprojekt som exempelvis omvandlingen och utbyggnaden av Södertälje stadskärna, utbyggnaden av kvarteret Lejonet, den planerade utbyggnaden vid nuvarande Bårsta idrottsplats, kvarteret Sländan samt den fortsatta utbyggnaden av Glasberga sjöstad. I kommundelarna kan befolkningstillväxten framförallt förklaras av permanentning av fritidshus, förtätning i befintliga områden, styckebyggnation i kommundelarna samt tillkomsten av och utbyggnad av bostadsområden. Områden som kan nämnas är Kallfors i Järna, Vi-området i Hölö, Mörkö samt Sandviken i Enhörna med flera.

Prognososäkerheten är hög för den senare delen av prognosperioden vilket måste tas i beaktande när det prognostiserade utfallet när den prognosperioden studeras.

4.2. Jämförelse med föregående års prognos

Årets prognos visar totalt sett på en något svagare befolkningstillväxt procentuellt sett jämfört med föregående års prognos. Detta beror bland annat på att inflyttningen från utlandet, som har varit den främsta orsaken till kommunens befolkningsökning, har sjunkit och förväntas ligga på en lägre nivå jämfört med den föregående tioårsperioden. Inflyttningen från övriga riket förväntas öka svagt samtidigt som utflyttningen förväntas minska något jämfört med tidigare år.

Folkmängden i Södertälje tätort förväntas öka mer jämfört med folkmängden i kommundelarna. I prognosen tas hänsyn till den omflyttning som sker inom kommunen och hur framtida bebyggelse planeras samt tidpunkten för dess färdigställande. En skattning av nyinflyttningen till följd av bostadsbyggandet görs även. I beräkningen har även inflyttningen från utlandet tagits med. Historiskt har den invandrade befolkningen i huvudsak bosatt sig i Södertälje tätort vilket prognosen även tagit hänsyn till.

Den prognostiserade ålderssammansättningen överensstämmer i stort med förra årets prognos, undantaget antalet äldre som prognostiseras öka i något långsammare takt (bakgrunden redogörs för i avsnitt 2.2. Fruktksamhet och dödsrisker).

4.3. Jämförelse med SCB:s riksprognos på kommunnivå

Det kan i sammanhanget vara intressant att se hur kommunens prognostiserade befolkningsförändring skiljer sig från SCB:s riksprognos. Eftersom det framförallt är intressant utifrån ett skatteutjämningsperspektiv, redovisas en jämförelse mellan år 2015 och 2016, dvs. förändringen under det innevarande året i de åldersgrupper i vilken befolkningsprognosen presenteras.

Figur 7: Jämförelse prognostiserad befolkningsförändring år 2017 per åldersklass i Södertälje kommun jämfört med SCB:s riksprgnos

Ålder	Riket procentuell förändring	Södertälje procentuell förändring
0	1,8	5,4
1-5	1,2	0,3
6	-2,5	-0,5
7-9	3,0	3,1
10-12	2,6	-0,1
13-15	4,1	6,5
16-18	2,2	0,2
19-24	-2,8	-2,0
25-64	1,3	1,9
65-69	-2,2	-2,5
70-74	3,2	2,5
75-79	5,6	2,9
80-84	2,1	1,4
85-89	0,4	3,5
90-w	0,9	-4,7
Totalt	1,5	1,3

5. Sammanfattning

Den befolkningsökning Södertälje kommun haft de senaste åren kommer att fortsätta även framöver, dock inte i lika hög takt jämfört med den föregående tioårsperioden. Jämfört med prognosens startår beräknas kommunens befolkning växa med ca elva procent. Således beräknas kommunens folkmängd uppgå till 104 910 personer jämfört med 94 631 personer idag. Det är framförallt Södertälje tätort som kommer att växa men även Enhörna och Vårdinge-Mölnbo kommuner prognostiseras öka medan främst Hölö-Mörkö kommuner kommer få en svagare befolkningsutveckling.

Av barn och ungdomar är det framförallt gruppen grundskolebarn 6-15 år som förväntas öka mest sett till absoluta tal. Även antalet ungdomar i gymnasieålder, vilken varit vikande på grund av variationer i barnafödandet, prognostiseras öka svagt under hela prognosperioden.

Den grupp som framförallt kommer att bli större bland de äldre under hela prognosperioden är den i åldrarna 80-84 år vilket även är den åldersgrupp som förväntas att öka mest under prognosperioden. Även de äldre i åldersgrupperna 75-79 år och 85-89 år kommer att öka jämfört med hur det ser ut idag medan åldersgrupperna 65-69 år och 90 år och äldre kommer få en något långsammare befolkningsökning.

Antalet personer i yrkesaktiv ålder, 20-64 år, kommer inte att öka i samma takt som övriga befolkningsgrupper. Försörjningskvoten kommer i slutet av prognosperioden att uppgå till 1,69 vilket kan jämföras med dagens 1,68. Det betyder att varje invånare i åldern 20-64 år förutom sig själv skall försörja ytterligare 0,69 personer år 2026.